

Sygn. akt IV CSK 655/13

POSTANOWIENIE

Dnia 25 czerwca 2014 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Dariusz Zawistowski (przewodniczący)

SSN Anna Kozłowska

SSN Krzysztof Pietrzykowski (sprawozdawca)

Protokolant Katarzyna Jóskowiak

w sprawie z wniosku T. O.
przy uczestnictwie K. P. i M. P.
o wpis,
po rozpoznaniu na rozprawie w Izbie Cywilnej
w dniu 25 czerwca 2014 r.,
skargi kasacyjnej wnioskodawcy
od postanowienia Sądu Okręgowego w G.
z dnia 7 marca 2013 r.

**uchyla zaskarżone postanowienie i przekazuje sprawę
do ponownego rozpoznania Sądowi Okręgowemu w G. i
rozstrzygnięcia o kosztach postępowania kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

T. O. żądał ustanowienia zabezpieczenia roszczenia przysługującego mu wobec M. P. i K. P. Sąd Rejonowy w K. postanowieniem z dnia 7 września 2012 r. zabezpieczył roszczenie wnioskodawcy przez nakazanie wpisu w dziale IV księgi wieczystej nr ...77489/4 prowadzonej przez Sąd Rejonowy w G. przymusowej hipoteki kaucyjnej na rzecz T. O. do kwoty 135.183,56 zł. Na tej podstawie wnioskodawca wystąpił z wnioskiem o dokonanie wpisu hipoteki przymusowej łącznej na udziałach M. P. i K. P. po ½ części w prawie użytkowania wieczystego rzeczonych nieruchomości i w prawie własności budynków i innych urządzeń na niej posadowionych do kwoty zgodnej z treścią powołanego postanowienia o udzieleniu zabezpieczenia. Referendarz sądowy Sądu Rejonowego w G. postanowieniem z dnia 27 września 2012 r. oddalił ten wniosek ze względu na rozbieżność między wnioskiem i postanowieniem Sądu Rejonowego w K. Sąd ten bowiem zabezpieczył żądanie wnioskodawcy przez ustanowienie hipoteki przymusowej kaucyjnej, mimo że od dnia 20 lutego 2011 r. nastąpiła zmiana stanu prawnego polegająca m.in. na zastąpieniu dawnej hipoteki zwykłej i hipoteki kaucyjnej jednolitą hipoteką. Wnioskodawca złożył skargę na to postanowienie, jednocześnie przedkładając postanowienie Sądu Okręgowego w K. z dnia 20 września 2012 r. prostujące poprzednie postanowienie tego Sądu wobec oczywistej omyłki przez wpisanie "łącznej" zamiast "kaucyjnej". Sąd Rejonowy w G. postanowieniem z dnia 8 listopada 2012 r. ponownie oddalił wspomniany wniosek ze względu na rozbieżność między tym wnioskiem a postanowieniem Sądu Rejonowego w K. Podkreślił, że wnioskodawca nie dołączył postanowienia sanującego oczywistą omyłkę, zaś sąd wieczystoksięgowy nie został wyposażony w instrumenty odpowiednie do wyjaśniania rozbieżności. Następnie wyjaśnił, że wspomnianej rozbieżności nie można uzupełnić przez dołączenie postanowienia o sprostowaniu oczywistej omyłki.

Wnioskodawca wniósł apelację od postanowienia Sądu Rejonowego.

Sąd Okręgowy w G. postanowieniem z dnia 7 marca 2013 r. oddalił apelację. Podkreślił, powołując się na art. 626⁸ § 2 k.p.c., że wnioskodawca powinien

dołączyć do wniosku postanowienie o zabezpieczeniu o prawidłowej treści, uprzednio wnosząc do właściwego sądu o sprostowanie oczywistej omyłki pisarskiej. W dacie złożenia wniosku dokument stanowiący podstawę wpisu powinien być prawidłowy, wnioskodawca może zaś złożyć nowy wniosek o wpis.

Wnioskodawca wniósł skargę kasacyjną, w której zaskarżył postanowienie Sądu Okręgowego w całości, zarzucając naruszenie przepisów postępowania, mianowicie art. 626⁸ § 1 i § 2 oraz art. 626⁹ k.p.c.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

W skardze kasacyjnej został zgłoszony zarzut naruszenia przepisów postępowania, mianowicie art. 626⁸ § 1 i § 2 oraz art. 626⁹ k.p.c. Zarzut ten polega, zdaniem skarżącego, na błędnym przyjęciu przez Sąd Okręgowy, że przedłożenie przez wnioskodawcę na etapie późniejszym niż złożenie wniosku o wpis hipoteki przymusowej postanowienia prostującego w trybie art. 350 k.p.c. orzeczenie stanowiące podstawę wpisu w księdze wieczystej obarczone oczywistą niedokładnością, uprzednio dołączone do wniosku o wpis, powoduje konieczność oddalenia wniosku o dokonanie wpisu z uwagi na ograniczoną kognicję sądu wieczystoksięgowego i brak możliwości prowadzenia przez ten sąd postępowania dowodowego wykraczającego poza dokumenty dołączone do wniosku o wpis. Według zaś skarżącego orzeczenie stanowiące podstawę dokonania wpisu w księdze wieczystej, mimo jego sprostowania z urzędu w późniejszym czasie, zachowuje swoją tożsamość materialnoprawną w odniesieniu do pierwotnie przedłożonego postanowienia wraz z wnioskiem o wpis.

Zgodnie z art. 350 § 1 k.p.c., sąd może z urzędu sprostować w wyroku niedokładności, błędy pisarskie albo rachunkowe lub inne oczywiste omyłki. Powstaje w związku z tym pytanie, czy na tle niniejszej sprawy można zasadnie mówić o dwóch wersjach postanowienia Sądu Rejonowego w K. w wersji pierwotnej z dnia 7 września 2012 r. i w wersji z dnia 20 września 2012 r. obejmującej sprostowanie. W orzecznictwie Sądu Najwyższego podkreśla się, że sprostowanie orzeczenia przewidziane w art. 350 § 1 k.p.c. ma na celu usunięcie niezgodności pomiędzy rzeczywistą wolą i wiedzą sądu a ich wyrażeniem na piśmie.

Postanowienie w przedmiocie sprostowania orzeczenia nie należy do orzeczeń merytorycznych, kończących postępowanie w sprawie (zob. postanowienie z dnia 13 czerwca 2013 r., V CZ 28/13, niepubl.; postanowienie z dnia 20 marca 2009 r., II CZ 15/09, niepubl.). Orzeczenie o sprostowaniu nie ma samodzielnego znaczenia, w związku z czym stwierdzenie wykonalności orzeczenia zagranicznego w naszym kraju odnosi się także do brzmienia tego orzeczenia po jego sprostowaniu, które obejmuje z reguły tylko kwestie natury drobnej lub porządkowej (postanowienie z dnia 28 marca 2007 r., II CSK 464/06, niepubl.). W niniejszej sprawie można więc mówić tylko i wyłącznie o postanowieniu Sądu Rejonowego w K. z dnia 7 września 2012 r. o treści uwzględniającej późniejsze sprostowanie z dnia 20 września 2012 r. W konsekwencji późniejsze dołączenie do wniosku o wpis do księgi wieczystej postanowienia o sprostowaniu orzeczenia stanowiącego podstawę wpisu nie uzasadnia braku kognicji sądu wieczystoksięgowego stosownie do art. 626⁸ § 2 k.p.c.

Z przedstawionych powodów Sąd Najwyższy na podstawie art. 398¹⁵ § 1 k.p.c. orzekł, jak w sentencji.